

כינור (ז' ח) ט' (ז' ב' ז' ג')

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יודה לך קודש שבת שבתון לך כל
העוסה בו מלאכה יומת (לה, ב).

וברשי: "ששת ימים - הקודם להם אזהרת שבת לצווים מלאכת המשכן לומר
שאינו דוחה את השבת".

קשה לממה ערך אזהרה, מחייבת תיתן שמשכנך דוחה שבת, וכי יש הוה אמינה
שכתייבת ס' יודהה שבת, ואדרבא, במקום שבת נדחות ולפין מקראי, כמו בקורבנות
ציבור?

איני יודע את הפשט כאן, אבל אני רוצה לומר משחו: כל חטא העגל היה לפי
פרוש הרמב"ן לעיל לב, א) כעין "מצווה הבאה בעברית", שרצו להעמיד תחילה למשה
רבנו כדי לכוון יותר טוב, ומזה יצא קלקל. אך בא משה להוירם שלא ידו עז עוד

בעמ עבירה בפני עצמה, שהיה אפשר לחוש לו לול קצת במצוות שבת - הלא עוסקים
בבנייה המשכן!

זה היה אחד מיסודותיו של ר' ישראל סלנטר ז"ל, שהארם בעבודתו ציר להשمر
מצווה הבאה בעברית. הוא קרא לה "פרוען גניעת". רוזע המעשה היחיד פעם
התענפ' בצעיצית ותפה עם העיצית לתוכן הפנים של ר' ישראל, ואמר לו רבי ישראל.
למה אני אשם שאתה יראה שמי? כל מעשה שמספרים על רבי ישראל הוא מעשה
רבי ונירן למד, ובאן רצה ר' ישראל להדראות לו אויר המצוות האבדנה ממנה בגל
שזה לא נזהר מעבירות. רבי ישראל אמר משל עלי זה, כשהמגיד אומר דרשה וכולם
רעים להתקרבות כדי לשמעו יותר טוב, ובדרבים יכולם לעבר על כמה וכמה עבירות,
לרחוף אחרים ולבונך על רגלהם, לבשם, להתרגע... וכל זה בדרכן לשמעו דרשה של
מוסר וראת שמיים. זה אחד מהחוירושים של מוסר, לשים לב על מיעוט הבדיקות
מהעבירות, שאין שות כלום. אילו זכינו היו כל המצוות שלנו נראות אחרת.

אכן, ישנה דרך להתקרובות, אך היא מובילה בכיוון ההפוך מאשר "לטפס
לשםם", חחה:

ואת דכא ושפל רוח — רב הונא ורב חסדא, חד אמרathi דבא חד אמר
אני את דכא, שחרוי הקב"ה הגיה כל חרים וגבעות והשרה שכיננו על
הר סני ולא גבה חר סני למלולו".

"אתוי דכא — אני מביתו עד שיזוכן אצל' והינו אשכנן את דכא.
אני את דכא — אני מרכזן שכינתי אצל'" (סוטה ט ע"א).

לא, "לטפס לשמיים" אלא לגנין עצמו — זהוי הדרך! עד כמה שאים
לכנייע את עצמו לפני יתי. הוא נהיה יותר קרוב אליו. עד בעה שהווע משפטיל
עצמם ומכיר שפלותו באמת — הקב"ה מובייח. אין אנחנו בעת בכיאור מידת
ההכנעה. עינינו כאן להתוות הדורך האמיטית להתקרובות. והגענו מנייעים כאן
לעומק עניין הפרומיקיט: הרי התפקיד של פרומיקיט היה ההכנעה! פרומיקיט
היא דחף אגואיסטי כמו כל דחף אינטינקטיבי, וכך אין בה כלל של ההנע
ואין בה גם התקרובות אמיתית אל הבודה. כי בודאי אין השכינה שורה בתוך
אנוכיות. ולהיפך המכונע את עצמו הוא מתרחק והולך מלהאנוכיות. וזה הוא
נתיה כל' טהור שירכין הקב"ה את שכינתו אצל.

בזה נבין את הידושו הגדול של הנבטים נ"ע שישנה "פרוען גניעת". היינו
שהאדם מתר לעצמו עבירות כדי לקיים מצוה או לשם איזו "מצווה" מדotta.
"פרוען גניעת" גורמת שאמת הנם, לשון הרע, ריכילות, הלבנת פנים. שקר,
מחלוקות ומרבנן מטה: בעלי "שיטות" אחת מוחווים זאת לפניו הבהיר
יריביהם: כדי לזכות לאיזו עלייה כגון ספטריך וכדומה. יכולם להולל מריבה
גדולה. מת לא מותר בשעת התקינות: וחוזל ברור מיללו: "הגועל סאה, לשאה
ופאה וטברך עלייה אין זה מברך אלא סנאץ" (ב' ק. זד. ע"א). ודועים כמה
עיבודות ומיורות מהగיריס עצמי שבתם הראת דוגמאות עד כמה ש-פרומיק
גניעות" פיעולות בנו מבלי שאנו פריגישים בהן. סיפור אחד מני רביהם הוא שפעם
על חוגריס לסתול כל גדרי וויא לא אא, ובחרותם מביבה"ג מזאחו לדי
עריסתו של איזה תינוק בוכה — הבן עבר עליז בית אחד ושמע שם תינוק
בוכה, הבין שאמו הלהבה לביבה"ג והשאירה את התינוק לבד ונכנס הוא לנידן
אוון. וזה בעשה רב: הגורט רצה בוה להורות הלכת שחייב האם להישאר על-ידי
תינוק שלת וכשהיא עזבת אותו כדי לסתול לתסתול כל גדרי — אין זו מצהה
אל טמיין הרורה.

תורה
כל, מילא
ה' כ' כ' כ'

ג' מ' מ' מ'

ה' כ' כ' כ'

ט' כ' כ'

"פרומט נגיעה" היא תוצאה פרומקטית בעלי דעת שתיאר כה אובי. ומילוי נקלותות בה כל מני נגיעות אובי. נמצא כי פרומקטית יכולה להיות גורם ישיר של כל מני עבירות חמורות. וכןן צדרכם לבסס את העבודה דואא על דעתו. והיו צורתו של ליטוד מוסר: לתגיע לעובדה אמיתית בסחרת הלב. וזאת על ידי לומוד זעם באבדות ח.

— לא כל הוא להתרגל במחשבה זו : דרך העבודה האנומית — לא להתרומם

אל הקביה. לא «להתוּ מְלָאכִים». אלא להישאר על הקרקע. ולהתעטף עד להבנעה עמוκה לפניו ית. בנדור «ממעקדים קראתין».

כל נסעה: רביתו יונה מונה עשר מעלות שנמסרו במצוות עשה: בחירה, קדושה, עבודה.

תלבמוד תורה, לכת בדורבי ה', ותרבונם במלחה הא' רצון, וה' רצון, יראת אהבה ודבקות (שע' ב. י'). כולם מצוות עשה, לפולן עליון להגיו —

אך לא על ידי הרגשה מדומה של התרומות אלו, דרך זו של העובדה פשוט אוננו לימוד המוסר.

pe(3)

השכינה, אבל לא באופן שלל ידו יוכל לזרא. בקבוד השiert, כי בני ישראל עצם הם היו חמעון להשיית, "והיכל תְּהִמְתָּה" (ורmittה ג', ד) — או היה בניית המשכן כאחד כפרטי צורך העבדות אחריה בנית המשכן לאחר העגל, שכיוון שההראת השכינה וכבוד השiert הופך על בני ישראל קודם לבני המשכן, אם כן תז עבדות וכל ארכיה, אף בניית המשכן, דהיינו שבת^{xx}, לכן נאמר משך קודם לשבת. אבל אחר שחתאו בעוג הלא לא היו ראויים לכבוד השiert רק באמצעות המשכן, אם כן לא בדוחת בניית המשכן, שכן נאמר שבת קודם, וכמו בספרישׁי "הקדמים להם ציוו שבת למשכן לאמר שאינו דוחה שבת"^{xx}, אמנם רשי' בתשא יליף מ"אך את שבתו תשרמור" (לא, יג) דאין בנין בית המקדש דוחה שבת, יעוזין שם^{xx}. אולם בסוף יומא יליף מ"אך את שבתו תשרמור" למעט פקודה וגש דוחה שבת יעוזין שם^{xx}, וזה רק בכל זה^{xx}. וכבר ביארתיadam יעשן מלאכה במבנה המשכן בשבת

השגת השיתות בפרטיות ומקומו בכל עת
ורגע ברצונו יתברך, וכל העולם הוא מתהווה
ומתחדש בכל עת ורגע ברצונו יתברך,¹²
כאמור (תהלים קלו, ז) "לעוזה אדרים
גדולים" אשר מות למדן בתפילה "הம חדש
בכל יום תמיד מעשה בראשית".¹³ ושם מעון
השם יתברך, וכמו שאמר שלמה (מליכת-א
ת, יג) "בנה בנית בית זבול לר". אכן איה
המקשורים¹⁴ כמו קלילות העומר והבתנו¹⁵
ואפרית שתי הלחם [למאן דאמר דנספל בLINIA
ויתנו מקדש]¹⁶ דוחין שבת. אבל בני המשכן
המקדש לא דוחי שבת, דכל זמן שלא נבנה
המקדש אין השכינה שורה בישראל, ובאמצעות
משכן ומقدس השכינה שורה בישראל, וכל זמן
שאין שכינה שורה תלא לא נדחה שבת.¹⁷
אבל קודם שעשו בני ישראל העגל היה
התנאי (שמות כ, כא) "בכל מקום אשר אוכיר
את שמי אבוא אליך וברכתך", והשכינה
היתה שורה בישראל שלא באמצעות המשכן¹⁸
— רק הוא היה מקום מיוחד לעבודה להשתראת

ולגנה בפרשת תשע נאמר שבת אחר מלאכת המשכן, ובפרשת זו נאמרה לחישון — מלאכת המשכן אחר שבת, וכבר עמד על-זה בסוף חסדרים סימן תקס"ה²². ויתכן דתנה מלאכת המשכן אנו ודמת למשיחי עבודה דלא דחו שבת, מושם דמוכשרין אפשר לעשותן מערב שבת, מה שאין בו המשכן אי אפשר להיות בלא שבת, לכן הוי אמין זדחי שבת²³. ויתכן, דבעבודה²⁴ וחורה שבת, מושם דבמשכן תלא שורה הכהוד והשכינה מצויה שם, והשבת עדות לבאי עולם שהשכינה מצויה שם, והשבת יהידתו בראוס המשוחלט, והעבודה מורה על

210 250 (5)

7

צחיק, כדי ליטול אחד מכרבי הש"ס והיה מшиб את הכרך שהיא ברשותו. אשת רבי יצחק חשה שלפניה עומד אדם גדול, מגודלי ישראל ממש. על כן הריםה עוז בנפשה ואמרה לו באחת הפעמים שהזדמן לביתה: אל לו למר להטריח את עצמו לבוא לביתה כל פעם שברצונו להחלין מסכת במסכת, ביטול תורה הוא. אשלח אני אחד ממשרתי בכל בקר למקום לימודו והוא יביא לבבונו את הגמרות הנחוצות לו לצורך לימודו. וכן סידור זה נמשך במשך תקופה ארוכה.

כשנאלץ ה"שאגת אריה" לעזוב את העיר ניגש אליה ובירכה: "אני מביך אותך שיוולדו לך שני בנימ אשר יairo את עמי ישראל, כיוון שאפשרת לי למדוד מן הש"ס שברשותך, בן אחד אני מברך יזכה להקהל קהילות רבים וילמד את צעריך ישראל את הש"ס, ואילו הבן השני לא יצטרך לש"ס כי יזכה לדעת את התורה כולה בעל פה".

נתקיים הברכת הצדיק. בנה האחד היה הגאון רבי חיים מולוזין שנמנה על תלמידי ה"שאגת אריה", הקים את "אם הישיבות" היא ישיבת גן וולוזין, ובנה השני הלא הוא רבי זלמן (המכונה רבי זלמלה) שהתעללה מעל כל בני דורו כמעט, בידעות התורה כולה בעל פה...

"וַיַּכְسֵה הָעֵנָן אֶת אֹהֶל מוֹעֵד" השראת שכינה במשכן ובהר סיני

פרקוי היחסס"ה

פרשת פקודי מסתיימת עם פסוקים אלו:

וַיַּכְסֵה הָעֵנָן אֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְכָבוֹד ה' מִלְאָא אֶת הַמִּשְׁקָן. וְלֹא
יָכַל מֹשֶׁה לְבָא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד קַיְשָׂו שָׁכַן עַלְיוֹ הָעֵנָן וְכָבוֹד
ה' מִלְאָא אֶת הַמִּשְׁקָן וּבְהַעֲלוֹת הָעֵנָן מִלְאָה הַמִּשְׁקָן יִסְעוּ בְּנֵי
ישראל בְּכָל מִסְעֵיהם. וְאֵם לֹא יַעֲלֵה הָעֵנָן וְלֹא יִסְעוּ עד יוֹם
הַעֲלָתוֹ. כִּי עֵנָן ה' עַל הַמִּשְׁקָן יִוָּמְם. וְאֵשׁ תְּהִיה לִילָּה בּוֹ
לְעֵנִי כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִסְעֵיהם".

הרמב"ן במקומו מפרש זו"ל:

"וַיַּכְסֵה הָעֵנָן אֶת אֹהֶל מוֹעֵד אמר כי הענן יכסה את האהיל מכל צד והוא מכוסה וטמון בו וכבוד ה' מלא את המשכן כי תוכו מלא הכבד כי הכבד שוכן בתוך הענן תוך המשכן כענין שנאמר בהר סיני אל הערפל אשר שם האלהים. ואמר כי לא יכול משה לבא אל האהיל מועד אפילו אל הפתח מפני שהוא הענן מכסה אותו ולא היה רשאי לבא בתוך הענן. ועוד כי המשכן מלא כבוד ה' ואיך יוכל לבא בו. והטעם שלא יבא שם ללא רשות. אבל יקרה אותו ויבא בתוך הענן כאשר עשה בהר סיני ויקרא אל משה ביום השביעי מותך

הענן ואמר ויבא משה בתוך הענן".

הרמב"ן מציבע לשיטתו על הקבלה בין המשכן להר סיני. וכך כתוב הרמב"ן בהקדמה לפרשת תרומה (באיז):

๙
๘

๑๖
๑๕

๗
๘

๔

ווסוד המשכן הוא שיהיה הכבוד אשר שכן על הר סיני שוכן
עליו בנסתר. וכך נאמר שם⁶ וישכן כבוד ה' על הר סיני
וכתב ה' הרני אלקינו את כבודו ואת גודלו כן כתוב
בmeshen וכבוד ה' מלא את המשכן והזכיר במשכן שני פעמים
וכבוד ה' מלא את המשכן כנגד את כבודו ואת גודלו והיה
בmeshen תמיד עם ישראל הכבוד שנראה להם בהר סיני. ובבאו
משה היה אליו הדבר אשר נזכר לו בהר סיני. וכך אמר
במתן תורה מן השם השמע את קולו ליסרך ועל הארץ
הריך את אשׁוּ הגדולה כך במשכן כתוב⁷ וישמע את הקול
דבר אליו מעל הכפורת מבין שני הקרים וידבר אליו

לאורך פירושו על התורה, חורף הרמב"ן במספר מקומות על עקרון
זה של הקבלה בין המשכן להר סיני. בהקדמה לספר ויקרא כותב
הרמב"ן:

בכל המקורות הנ"ל משווה הרמב"ן בין התיאור של המשכן לבין
הר סיני, אולם, נדמה שהמשמעות העיקרי של הרמב"ן הוא להפנות את
חשיבות לבנו לכך שהגדורת הקדושה ה' במשכן והן בהר סיני, היא
קדושת מחיצות. בפרשת יתרו מזהירות התורה:

"והגבלה את העם סבב לאמר השמור לכם עלות בהר ונגע
בקצחו כל הנגע בהר מות יקוט. לא תען בו יד כי סקל
שקל או ירוה יערת אם בהמה אם איש לא יחי במשה היבל,
הימה יעלו בהר"⁸

רש"י מסביר:

"והגבלה - קבוע להם תחומין לסתמן שלא יקרבו מן הגבול
והלאה".

ובהמשך הפסוקים כתוב:

"ויאזכיר ה' אל משה רד ה' עד בעם פו יחרס אל ה' לראות
ונפל מטפה רב. ונעם הכהנים הנקנחים אל ה' יתקדש פו יפרץ
בhem ה'. ויאזכיר משה אל ה' לא יוכל העם לעלות אל הר סיני
כי אתה העדתה בנו לאמר הגובל את ההר וקדשתו. ויאזכיר
אליו ה' לה רד ועלית אתה ואחרון עמה הכהנים וזהם אל
א. יחרס לעלות אל ה' פו יפרץ בם"

וכאן רש"י אומר ז"ל:

"יכול אף הם עמק תלמוד לומר ועלית אתה אמרו מעתה
אתה מהיצה לעצמך ואחרון מהיצה לעצמו והכהנים מהיצה
לעצמם. כלומר משה נגש יותר מהארון, ואחרון יותר מזו
הכהנים והעם כל עיקר אל יחרסו את מצבם לעלות אל ה'"

לפי רש"י כל מהיצה היא גדר קדשה נפרדת, כלומר, שבהר סיני
היי מעגלי קדשה כמו בבית המקדש. באופן דומה מביא הרמב"ם
בהלכות בית הבחירה:

"שלוש מחותנות היו ישראל במדבר - מחנה ישראל, והיא

ארבע מלחנות: ומחנה לוייה, שנאמר בה "ויסבב למשכן,
יחנו" (במדבר א:ב) ומחנה שכינה, והיא מפתח חצר אוהל
מועד ולפניהם. וכגdon לדורות מפתח ירושלים עד הר הבית,
כמחנה ישראל; ומפתח הר הבית עד פתח העזרה שהוא
שער נקנור, כמחנה לוייה; ומפתח העזרה ולפנים, ממחנה
שכינה. והחיל ועוזרת נשים, מעלה יתרה בבית העולמים".

יסוד היסודות של קדושה הוא דרכם ארץ למקום של הזולות. איזהו
חכם המכיר את מקומו. הבדל בין אדם להמה הוא, שבמה
רונסמת ואוכלת בכל מקום שהוא מגעה אליו, ורק גדר או מחסום
פוי אחר, יכול לעצור אותה. אדם לעומת זאת יכול לעצור ולרסן
את עצמו, גם בהיעדר מחסומים או גדרות. קדושה מחייבת משמעות
עצמית.

"השמרו לכם עלות בקר ונגע בקצחו"

קדושה גם מחייבת צניעות מסויימת. קדוש הקדשים במקדש ובמשכן
היה מובלט על ידי פרוכת, אשר תפקידה לפי רשי' היה: "מחיצה",
ובלשון חכמים "פרוגן דבר המבדיל בין המלך ובין העם". וכן רשי'
מפרש בפרשת פקודי: "לשון הנגה שהרי מחיצה הייתה". קדושה
טעונה שמירה, אחרת היא מחוללת.

הרמב"ן בפרשת קדושים^ט מתיחס לעניין הקדשה, ומוסיף, שגמ
בעניינים המותרים לך כגון אכילה שתיה ודבורה, קיימת קדשה.
נא כאשר אדם עושה את אחת הפעולות הנ"ל, עליו לקדש את עצמו
על ידי פרישה מן המותרות, ומשמעת עצמית. בלשונו של הרמב"ן
- "קדש עצמך במותר לך"; ביטוי נפלא אשר ממחיש רעיון זה של
התפקידו ורישון עצמו.

קדשת המקדש בניהול על מערכת של "עשר קדשותהן", ועל הצבת
שמירה בין רמה לרמה, שבאמצעותה אלו מונעים פרצות בקדשה
זו. ריבינו בחיה בספרו "כד הקמץ" נוטן אף הוא ביטוי לרעיון זה:

"וענן הקדשה זו את שנטזינו בה הוא הפרישות שיגדורו
אדם את עצמו ושיפרוש מן התאותות אפילו ממה שאמרו
שהוא מותר... וכל הדברים האלה מגדר הפרישות הם וכן
דרשו בתורת הכהנים והתקדשתם והייתם קדושים כשם
שאני קדוש לך אתם תהיו קדושים כשם שאינו פרוש לך אתם
תהי פירושים עד כאן. כי מי שהוא פרוש ומובלט מן התאותות
ומყודל לעבודת ה' יתברך קדוש יאמר לו" ...

הר סיני ומתן תורה העמידו מחיצה בין ישראל ושאר אומות העולם.
הר סיני - ממנה ירדת שנאה לעולם^{טט}. מאז עמד הר סיני, עם
ישראל מאופיין בצדיעותו וביכולתו לשלוט ביצורו ובבשרו. לעומת
זאת אומות העולם נוהגים כ"עובד בהפקירא ניתא ליה"^{טטט}, "אם אין
דעת הבדלה מנין".

במתן תורה כתוב:

טט
"לא יוכל העם לעלות אל הר סיני כי אתה העדתה בנו לאמרו
הגובל את הער וקדשתו"^{טטט}

"ולא יוכל משה לבוא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן וכבר
ה' מלא את המשכן"

מי שושאף לקדושה, מודע לנחיצות ולהשיבות של הగבלות אלו. אם נשכילד לפתח חושים, שישיעו לנו להציב את המהיצות הדרשות, **ו** ואת אותן גדרות המאפשרות קדושה, אז נזכה לבניית משכן, כהר סיני ממש, ולהשראת שכינה בתוכנו.

• לא ישפיל עצמו יותר מדי •

ו שניינו במסכת יומא (דף מה): "מה פסולה יתරשו ידיו מלקיים שם מצוה, וממילא יפרק מעל עצמו על תורה ח'?", לכן עבדה הרבה רבה היא לדעת מתי להשתמש בכל מידה ומידה כראוי.

ט וכלשונו הנלהבת של הנעם אלימלך (פרשת במדבר) "התורה מלמדת וכו', למען ילמד אדם להיות תמיד נכנע גדול ונבזה בעיניו וכו', רק זה צריך האדם שלא יטעב מחותמת גודל הכנעה ויפול בעצבות, וזה הוא מניעה גדולה מעבודת הבורא יתברך, לנו זהירה תורה עליו שיראה להיות תמיד בשמחה, כי אין השכינה שורה מותו עצבות וכו', ואם יאמר האדם ואיך יוכל לשמו כיוון שהרבתני לפשוע, ולזה אמרה תורה עפ"כ יראה לעשות תשובה בשמחה, ויתחזק עצמו לאמר הרוי אבוי כאלו נולדתי היום זהה ולא אשוב עזך לכסללה, וזה נקרא חידוש שנתחדש כבריה חדשה,

ט וכפирשו של הרה"ק רבינו ישראלי מדורזין זי"ע על הכתוב (בראשית ד, ז-יד) "הלא אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטא רובץ וגוי, נע וננד תהיה בארץ", דהנה "אם תיטיב" פירוש שיעבור האדם את ברואו כדבורי ויחשב את

ט מעשיו, אז אכן למייחש שבא לידי "שאת" זה מדת הגואה וההתנשאות, ואולם "ואם לא תיטיב" ויתעמק תמיד לחשוב שבאמת אין עבודתו שווה מאומה, אז לפתח חטא רובץ" כי על ידי יושע ועצבות ח"ז היה רובץ לפתח חטא, כי העצבות גורמת לדברים רעים רח"ל, ולא Mai tkhnatya "גע וננד תהיה בארץ" sh'genu' מאי תקנתה

וממدة אחת לחברתה כפי הצור,

ט ולפעמים יתגאה בגיאות דקדושה

הצורך, אבל במידה אחת לא יעמוד כי אז

עלול הוא להיכשל בראשתו של היצר רה"ל

וכן כתוב במדכי הצדיק (אסתר ט, כו)

ומה ראו על כקה ומה הגיע אליהם,"

ואז יצlich בכל דרכיו, אף בהצלחותיו לא יבא חלילה לידי (דברים לב, טו) "וישמן שורון ויבעת", אלא לעולם יהיה לבו גשבר בקרבו לב תלגאה. צדיקים כבודו בשאלת המלכים "איה מקום כבודו להעריצו", דהנה "איה" עולה בgmtaria כמנין ט"ז והוא מחיצתgmtaria של "לב" (ט-ט), לממדנו של מען יכול לשבח ולהווות לב כבוד השכינה אי אפשר כי אמ בחצי לב' דהינו לב נשבר, נתק הידע שמאך עצמו אין בו ממש ימוד לפני מלך מלכי המלכים לשיר לפני שירה חדשה.

ט אהם נצריך ליזהר שעונותנו לא תגרום לו פגם בעבודתו, ولكن אמרה תורה בפרה אדומה להביא עץ ארז ושני תולעת ואוזוב, ולכאורה שני דברים אלו סותרים זה את זה, כי הארץ גבוהה מכל נ האילנות ומורה על מدت התנשאות, והאזור ושמי תולעת מרמז על מدت השפלוות וההכנעה כאמור, אך האמת, שהחציה ר' מזכיר לו עונותיו הראשוניים, צארי להמתוך כאז ולא יפול ברוחו, וידע שהקב"ה שוכן עם ישראל בתו טומאתם, ולעתים עליו להשפיל דעתו כדי שלא יבא לידי גואה, אבל אם חלילה יחקר את היוצרות יאביד את עולמו אחילה, וזה מה שאמר הרה"ק בעל הבית ישראל מגור זי"ע, שעונה פסולה גרוועה

ד'מה' רומז למדת עונה כתוב (שמות ט),

... יתגוי מרדכי במידה זו

כאשר התקיים אצלו "כח", פירוש כאשר גידלו המן וקרא לפניו (אסטר ו, ט) "כח" יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו" והוליך אותו בכבוד מלכים בראש כל חומות העיר, ודוקא אז השפיל דעתו, אבל בודאי שלפעמים צריך להתחזק כדי שלא ליפול בפח היוש והעצבות. והיינו נמי דכתיב בסיפה בגדלות מרדכי "ומה הגיע אליהם", כי זו עונה אמיתית, שכן מילא יפרק מעל עצמו על תורה ח'!, ולכן תוד"ה גוף, ובתומו' חגגה يا ד"ה עירובין מה. תוד"ה גוף, ובתומו' חגגה כדי שיזכה ברום), אך צריך למדת העונה כדי שיזכה לטהרת הנפשי, כמו שאומרם ביוצרות להתוכוף כדי שיכטו אותו המים (ע' עירובין מה. תוד"ה גוף, ובתומו' חגגה يا ד"ה גאנזוב וויחשב בתולעת, לא יטהר באזוב גאנשטי תולעת".

(16) גור העלה
בFLASHCAR

(7)